

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΩΗ
τα πάντα για τον μαθητή

Μάθημα Μεσαιωνική και Νεότερη Ιστορία

Β' Γυμνασίου
Μάθημα: Οι ανακαλύψεις

Στόχοι

- Να γνωρίσουμε τα αίτια των ανακαλύψεων: κίνητρα και προϋποθέσεις
- Να γνωρίσουμε τα εξερευνητικά ταξίδια των μεγάλων θαλασσοπόρων και εξερευνητών
- Να αντιληφθούμε τις συνέπειες των ανακαλύψεων

Η αναζήτηση:

- Από τα τέλη του Μεσαίωνα, **έμποροι** αναζητούν πλούτη (χρυσό, μπαχαρικά και αρώματα) στον δρόμο του μεταξιού, στην Ανατολή
- Το κλείσιμο του δρόμου από τους Οθωμανούς ανάγκασε τους Δυτικούς να αναζητήσουν θαλάσσιους δρόμους για την Ανατολή

Αίτια αναζητήσεων:

1. Οι φιλοδοξίες των ηγεμόνων
2. Η επιθυμία για διάδοση του Χριστιανισμού
3. Η επιθυμία για νέες γνώσεις
4. Οικονομικά κίνητρα

Διευκολύνσεις ταξιδιών

Από τον 13^ο αιώνα χρησιμοποιούνται νέα ναυτικά βοηθήματα: πυξίδα

αστρολάβος

πορτολάνος

καραβέλα

Αστρολάβος

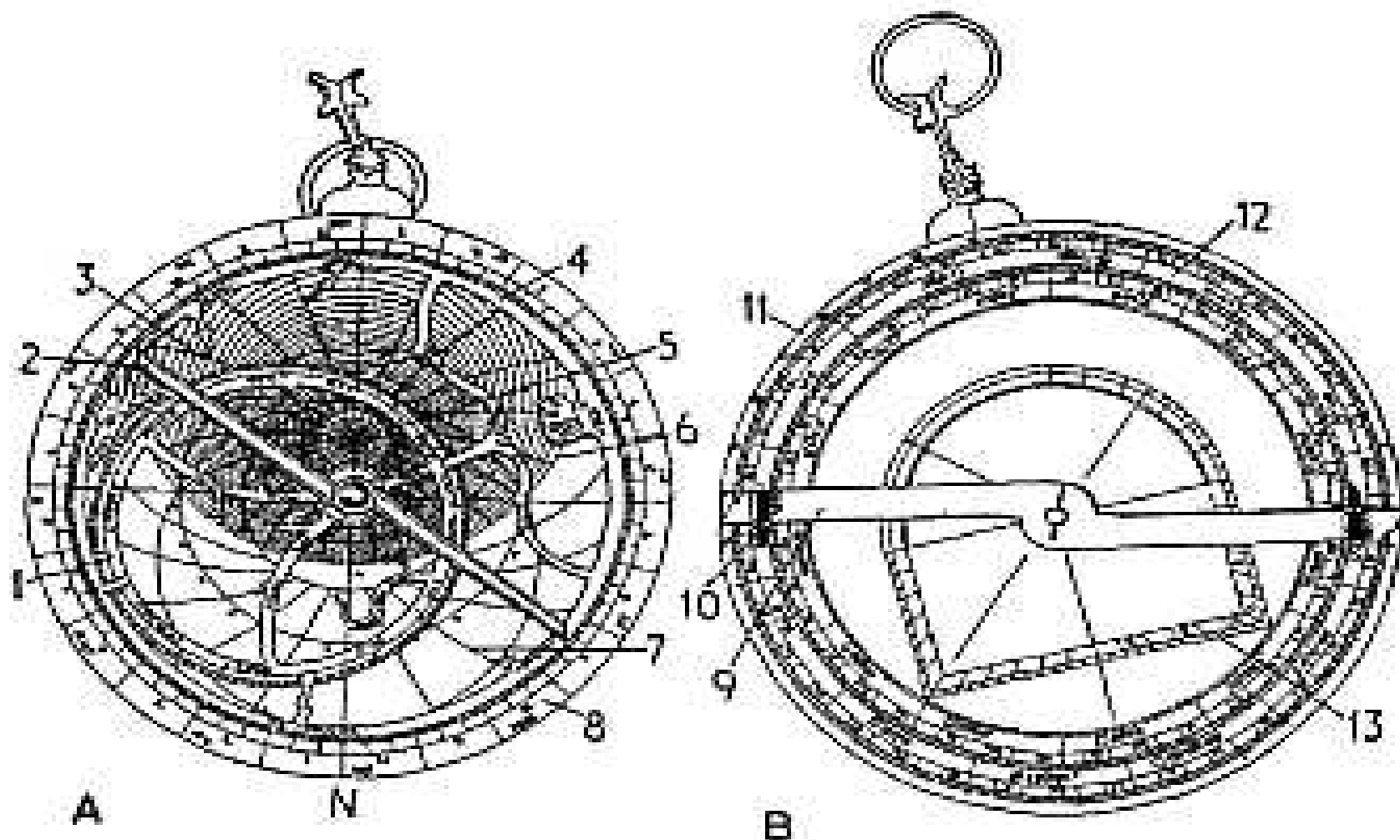
Τα όργανα ναυσιπλοΐας,
όπως η κυλίδα και ο
αστρολάβος, εξελίσσονται

Κυλίδα - κυλινδρος από το
εργασιμαί Ερίστολε de instrumentis
του Petrus Peregrinus (1260)

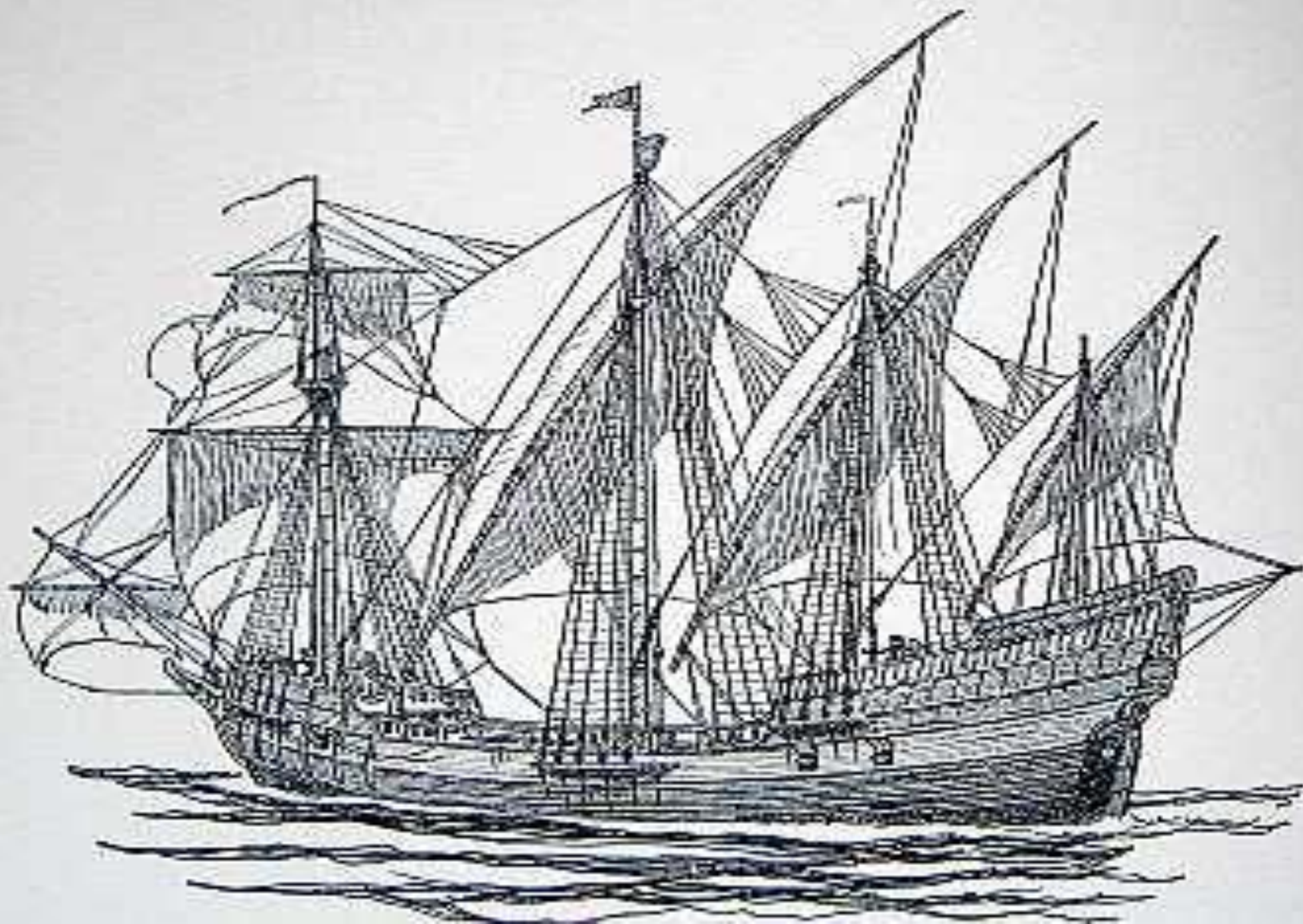
Βελτιώνονται οι
χάρτες ναυσιπλοΐας, οι
Αγόμενοι πορτοφόλοι

ASTROLABE: A. FRONT. B. BACK

A. 1. Ecliptic. 2. Index. 3. Star pointer. 4. Tropic of Capricorn. 5. Pole.
 6. Horizon. 7. Unequal hour lines. 8. Equal hour lines. B. 9. Alidade.
 10. Sight. 11. Scale of degrees. 12. Zodiac/calendar scale. 13. Shadow
 square for determining heights

Έμποροι, όπως ο Βενετός Μάρκο Πόλο στο 2^ο μισό του 13^{ου} αι. οποίος ξεκίνησε από τη Βενετία έφτασε μέχρι την άπω Ανατολή και γύρισε 20 χρόνια μετά με αμύθητη περιουσία. **Οι αφηγήσεις** του εξήψαν τη φαντασία πολλών που ονειρεύονταν και οι ίδιοι να τα αποκτήσουν: **Το Βιβλίο των Θαυμάτων.**

Οι ηγεμόνες ήθελαν να προσθέσουν νέα εδάφη, πλούτο, συμμάχους για να πολεμήσουν τους μουσουλμάνους. Ταυτόχρονα **ο ιεραποστολικός ζήλος** ωθούσε άρχοντες και ηγεμόνες να διαδώσουν τον Χριστιανισμό. **Η δίψα για γνώση, ο τυχοδιωκτισμός και η επιθυμία πλουτισμού** ήταν κίνητρα για πολλούς.

ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΤΟΡΝΤΕΖΙΑΣ (1494)

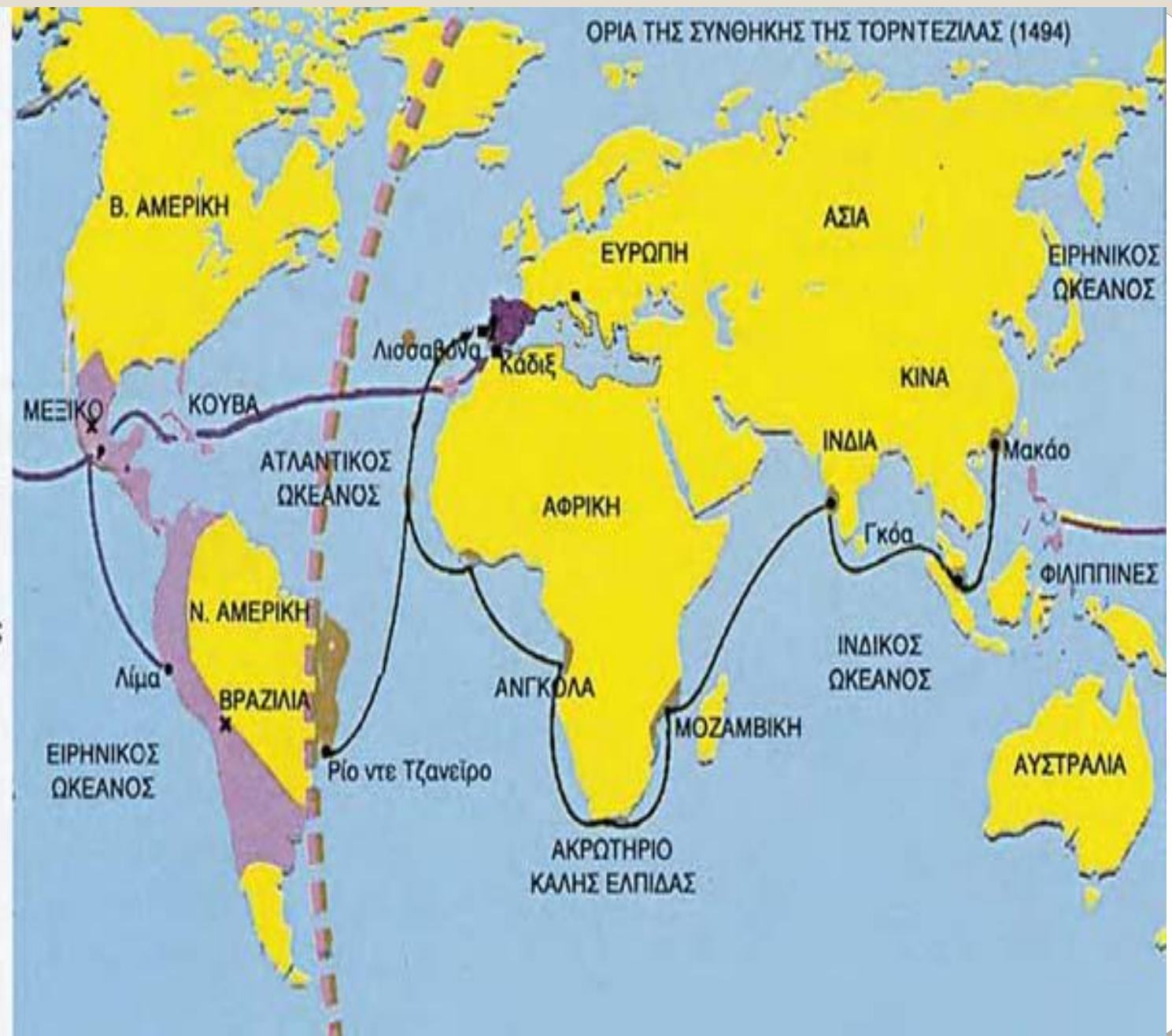
ΙΣΠΑΝΙΑ

Ισπανικές
αποικίες

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Πορτογαλικές
αποικίες

Οι μεγάλοι
θαλάσσιοι
εμπορικοί
δρόμοι

Πορτογάλοι

Επιδίωξαν: να φτάσουν στις Ινδίες
περιπλέοντας την Αφρική

Αυτό πέτυχε ο **Βάσκο ντε Γκάμα** όταν το
1418 έφτασε στην Κάλικουτ

Η εξερεύνηση των αφρικανικών ακτών από τους Πορτογάλους ξεκίνησε από τον πρίγκιπα **Ερρίκο, τον Θαλασσοπόρο**, όταν ήθελαν να παρακάμψουν το μουσουλμανικό Μαρόκο, να συμμαχήσουν με άλλους εναντίον τους και να φτάσουν στις Ινδίες σε αναζήτηση χρυσού, ελεφαντόδοντου, μπαχαρικών. **Ο Βαρθολομαίος Ντίαζ** πέρασε πρώτος το ακρωτήριο της Καλής Ελπίδας.

Ο Χριστόφορος Κολόμβος αρχικά υπέβαλε το σχέδιο του στον Βασιλιά της Πορτογαλίας ο οποίος δεν τα υιοθέτησε, στράφηκε τότε στην Βασίλισσα της Καστίλης Ισαβέλλα η οποία του έδωσε τα μέσα να πραγματοποιήσει την αποστολή του, του χορήγησε τους τίτλους του Ναυάρχου και του Αντιβασιλέα των χωρών που θα ανακάλυπτε: Σαν Σαλβαδόρ, Μικρές Αντίλλες, Άγιο Δομίνικο, Κούβα, Βενεζουέλα.

Χριστόφορος Κολόμβος:

Έτσι ανακάλυψε περιοχές και νησιά της Κεντρικής Αμερικής αλλά νόμιζε ότι ήταν οι Ινδίες.

Πέθανε το 1506 χωρίς να γνωρίζει ότι ανακάλυψε έναν καινούργιο κόσμο: αυτό υποστήριξε ο Αμέρικο Βεσπούτσι που έφτασε στη Βενεζουέλα το 1500.

Το 1507 ένας Γερμανός χαρτογράφος για να τον τιμήσει έδωσε στη νέα ήπειρο το όνομα Αμερική.

**Βάσκο ντε Γκάμα & Χριστόφορος
Κολόμβος**

Φερδινάνδος Μαγγελάνος:

- Πορτογάλος στην υπηρεσία του Ισπανού βασιλιά έκανε τον πρώτο περίπλου της Γης αποδεικνύοντας ότι η γη είναι σφαιρική (1519- 1522)

Ανακάλυψε το 1519 το στενό που φέρει
έκτοτε το όνομά του στη Νότια Αμερική και
πέρασε από τον Ατλαντικό στον Ειρηνικό
όπως ονόμασε τον νέο Ωκεανό.

Στις Μαριανές νήσους σκοτώθηκε σε
συμπλοκή με ιθαγενείς, τον περίπλου
ολοκλήρωσε ο υπαρχηγός του Ντελκάνο.

Κατακτητές,

- Πορτογάλοι και Ισπανοί κατέκτησαν τις περιοχές που ανακάλυψαν.
- Οι Ισπανοί κατέστρεψαν τους προκολομβιανούς πολιτισμούς της Αμερικής με απάνθρωπη βία.

- Ο Ισπανός **Κορτέζ** το 1519 κατέλαβε το Μεξικό δίνοντας τέλος στην αυτοκρατορία και τον πολιτισμό των Αζτέκων.
- Ο Ισπανός **Πιζάρο** το 1531 κατέλαβε το Περού διαλύοντας την αυτοκρατορία των Ίνκας και καταστρέφοντας τον πολιτισμό τους.
- Ο Πορτογάλος **Καμπράλ** έφτασε το 1500 στις ακτές της Βραζιλίας.

Ισπανοί εναντίον Αζτέκων

Συνθήκη Τορντεζίλας, 1494

- Ισπανοί και Πορτογάλοι τις χώρες που ανακάλυψαν τις μετάντρεψαν σε αποικίες.
- Οι βασιλιάδες Ισπανίας και Πορτογαλίας συμφώνησαν με τον πάπα τη Συνθήκη: μοίρασαν τον κόσμο.
- Δημιούργησαν αποικιακές αυτοκρατορίες.

ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΤΟΡΝΤΕΖΙΛΑΣ (1494)

- ΙΣΠΑΝΙΑ
- Ισπανικές αποικίες
- ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ
- Πορτογαλικές αποικίες
- Οι μεγάλοι θαλάσσιοι εμπορικοί δρόμοι

Συνέπειες:

Συνειδητοποιούμε:

1. Την καταστροφή των πολιτισμών της Αμερικής
2. Τη δημιουργία αποικιακών αυτοκρατοριών
3. Αποικιακές συγκρούσεις τον 17^ο αιώνα

Οι Ισπανοί αποσπούσαν τον πλούτο, το χρυσάφι και το ασήμι, φορολογούσαν και εξανάγκαζαν σε υποχρεωτική εργασία τους ιθαγενείς.

Επιδίδονταν σε σφαγές και βιαιότητες.
Όλα αυτά μαζί με τις ασθένειες και τα μικρόβια που μετέφεραν οι κατακτητές **αποδεκάτιζαν τους ιθαγενείς.**

Επιπτώσεις

Ευρωπαϊκή οικονομία:

4. Το κέντρο της οικονομίας μετατοπίστηκε στον Ατλαντικό, στη Βόρεια θάλασσα.
5. Νέα λιμάνια: Σεβίλλη, Λισαβόνα, Αμβέρσα αντί Βενετία, Γένουα.
6. Εισάγονται χρυσός και άργυρος.
7. Ενισχύεται το εμπόριο.
8. Επωφελείται η αστική τάξη.

Επιστήμες:

9. Αναπτύχθηκαν διάφοροι επιστημονικοί κλάδοι: Γεωγραφία
Αστρονομία
Βοτανική
Εθνολογία
10. Κλονίστηκαν οι προκαταλήψεις.

Εκμετάλλευση:

11. Οι Ευρωπαίοι εκμεταλλεύτηκαν τις πλουτοπαραγωγικές πηγές εις βάρος των ιθαγενών.
12. Σύγχρονα προβλήματα τότε ρίζωσαν: δουλεία, υπανάπτυξη, φτώχεια, Τρίτος κόσμος.

Με λίγα λόγια, ποια τα αίτια;

- 1. Η εικόνα που είχαν σχηματίσει για τα πλούτη της Άπω Ανατολής που ενισχύθηκαν και από τις περιγραφές των εξερευνητών όπως ο **Μάρκο Πόλο**.
- 2. Το γεγονός ότι **οι Οθωμανικές κατακτήσεις** είχαν αποκλείσει τους δρόμους επικοινωνίας με τις περιοχές αυτές και έτσι ήταν πολύ δύσκολη η μεταφορά ασιατικών προϊόντων προς την Ευρώπη.
- 3. Ο **έλεγχος του εμπορίου** των μπαχαρικών από τους **Βενετούς και τους Άραβες** και η έλλειψη πολύτιμων μετάλλων στην Ευρώπη.

Επίσης, αίτια ήταν

- 4. Η **διαμόρφωση εθνικών κρατών** οδηγούσε τους βασιλιάδες της Ευρώπης σε έντονο ανταγωνισμό για να ενισχύσουν το εμπόριο και την οικονομία της χώρας τους.
- 5. Τα ταξίδια διευκολύνονται από το γεγονός ότι χρησιμοποιούνται τελειότερα μέσα όπως **η πυξίδα, ο αστρολάβος και ο πορτολάνος και ένας νέος τύπος πλοίου η καραβέλα.**

Συνέπειες των ανακαλύψεων:

1. Το κέντρο της οικονομίας μεταφέρεται προς τη Βόρεια θάλασσα και τον Ατλαντικό ωκεανό.
2. Τα πολύτιμα μέταλλα που φτάνουν στην Ευρώπη αυξάνουν την κυκλοφορία του νομίσματος.
3. Η βιοτεχνία παρουσιάζει πρόοδο.

4. Η γεωργία εμπλουτίζεται με καινούργια προϊόντα.

5. Πτώση της τιμής των πολύτιμων μετάλλων.

6. Εμφανίζεται και παίζει σημαντικό ρόλο στην κοινωνία η αστική τάξη.

7. Αναπτύσσονται διάφοροι επιστημονικοί κλάδοι όπως η γεωγραφία, η αστρονομία, τα μαθηματικά, η ζωολογία, βοτανική, εθνογραφία

- Να μελετήσετε για να μάθετε από το σχολικό σας βιβλίο όλη την ενότητα των Ανακαλύψεων.
- Απαντήστε με απαρίθμηση:
Ποια τα αίτια και ποιες οι συνέπειες των Ανακαλύψεων;

Καθήκοντα/ Εργασίες

**Σας προτρέπω να προσέχετε και
το διάβασμά σας.**